

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

09 iulie 2014

FLR nr. 209

**Biroului Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Legea nr. 797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la asociațiile obștești, Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Legea privind contracararea activității extremiste, ș.a.*).

Anexă:

1. Proiectul de lege.
2. Nota informativă.

Deputații în Parlament:

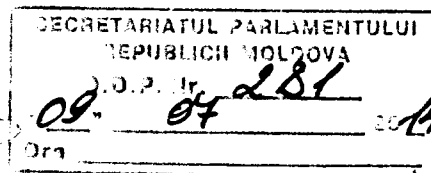
V. Steleb

S. Diacov

T. Deliu

S. Sîrbu

G. Bărbulescu

Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea cu privire la asociațiile obștești, Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Legea privind contracararea activității extremiste, ș.a.)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 153–156 BIS), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4 alineatul (2) se completează cu textul „ , precum și a asociațiilor obștești care au ca scop desfășurarea activității extremiste”.

2. Articolul 36 alineatul (4) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) desfășurare a activității extremiste;”.

Art. II. - Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 156, art. 764), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și completează după cum urmează:

1. La articolul 7 lit. a):

în partea introductivă, după cuvântul „măsuri” se completează cu cuvintele „ , inclusiv celor prevăzute de Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații,”;

2. Se completează cu articolele 7¹ și 7², cu următorul cuprins:

„Articolul 7¹. Mandatul de securitate

(1) La realizarea atribuțiilor sale, în scopul colectării informațiilor despre posibile evenimente și/sau acțiuni ce ar putea pune în pericol securitate statului, Serviciul poate efectua, în afara unui proces penal, în baza unui mandat de securitate, măsurile prevăzute la art. 18 alin.(1) pct. 1) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații.

(2) În conformitate cu prevederile art. 22 alin. (5) lit. h) din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995, prin derogare de la prevederile alin. (1) al prezentului articol, măsura specială de investigații de la art. 18 alin. (1)

lit. f) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații se efectuează fără mandat de securitate, în afara unui proces penal, doar în măsura în care aceasta se referă la accesul la informația financiară.

(3) Mandatul de securitate se eliberează prin încheierea motivată a judecătorului special desemnat în cadrul Curții de Apel Chișinău, la demersul motivat al procurorului, emis în baza propunerii ofițerului de investigații al Serviciului.

(4) În calitate de judecător competent să examineze demersul indicat la alin. (1) și, respectiv, procuror competent să emită acest demers se desemnează persoana care dispune de dreptul de acces la secretul de stat perfectat în condițiile Legii nr. 245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat.

(5) Examinarea demersului privind eliberarea mandatului de securitate are loc neîntârziat, dar nu mai târziu de 4 ore de la depunere, în ședință închisă, cu participarea procurorului și ofițerului de investigații. În cazul în care demersul depus inițial a fost refuzat, depunerea repetată a demersului pe aceleași motive și asupra aceleiași persoane se interzice.

(6) Demersul privind eliberarea mandatului de securitate conține următoarele date:

- a) numele, prenumele, funcția persoanei care solicită eliberarea mandatului;
- b) datele de identificare ale persoanei supuse măsurii, dacă sînt cunoscute;
- c) măsura specială de investigații pentru care se solicită autorizarea;
- d) circumstanțele faptice care servesc în calitate de temei pentru efectuarea măsurii speciale de investigații și, după caz, posibilele consecințe ale acestora;
- e) rezultatele ce se preconizează a fi obținute în urma efectuării măsurii speciale de investigații;
- f) termenul de efectuare a măsurii respective;
- g) locul efectuării măsurii;
- h) alte date care au importanță pentru justificarea necesității măsurii speciale de investigații și care ar garanta autorizarea legală și întemeiată a acesteia.

La demersul privind eliberarea mandatului de securitate se anexează materialele ce confirmă necesitatea efectuării măsurii speciale de investigație.

(7) Încheierea judecătorească privind eliberarea mandatului de securitate conține următoarele date: data și locul întocmirii ei, numele prenumele judecătorului, numele, prenumele, funcția persoanei care a solicitat eliberarea mandatului; organul care efectuează măsura specială de investigații, datele de identificare ale persoanei supuse măsurii, dacă sînt cunoscute; datele care justifică necesitatea efectuării și, respectiv, autorizării măsurii; măsurile speciale de

investigație autorizate pentru efectuare; termenul de efectuare a măsurii; locul efectuării măsurii; alte date care au importanță pentru justificarea autorizării măsurii.

(8) Mandatul de securitate poate fi eliberat în privința:

a) persoanei, atât identificate, cât și neidentificate, privitor la care există informații că pregătește, întreprinde tentative de comitere sau a comis una sau mai multe dintre faptele indicate în art. 7 lit. a) sau d) din prezenta Lege sau art. 4 alin. (2) din Legea securității statului nr. 618 din 31 octombrie 1995;

b) persoanei, atât identificate, cât și neidentificate, privitor la care există informații că aceasta primește sau transmite comunicări ori obiecte de la persoanele menționate la lit.a) sau destinate acestora;

c) altei persoane, atât identificate, cât și neidentificate, decât cele menționate la lit. a) și b), dacă există informații că mijloacele de comunicare ale acesteia, domiciliul, bunurile sînt utilizate de către persoanele menționate la lit. a) și/sau b) în scopurile menționate la litera a);

d) altei persoane identificate decât cele menționate mai sus, atât identificate cât și neidentificate, dacă monitorizarea acestei persoane poate duce la descoperirea locului de aflare a persoanelor menționate la lit. a) și/sau b) sau a identității depline ale acestora.

(9) Prin derogare de la prevederile Codului de procedură penală, termenul maxim pentru care poate fi autorizată efectuarea măsurilor speciale de investigații indicate la alin. (1) este de 3 luni. În caz de necesitate, termenul de efectuare a măsurii poate fi prelungit cu perioade pînă la 90 de zile, durata totală a efectuării măsurii speciale în privința unei persoane, dispusă pe o faptă concretă, nu poate depăși cumulativ 2 ani. La fiecare solicitare de prelungire a termenului de efectuare a măsurii speciale de investigații, judecătorul are obligația să examineze circumstanțele care justifică necesitatea acestei prelungiri, iar în cazul în care apreciază că solicitarea nu este motivată, refuză prelungirea.

(10) Încheierea judecătorului privind refuzul emiterii mandatului de securitate sau privind refuzul prelungirii termenului de efectuare a măsurii speciale de investigații poate fi atacată cu recurs, în termen de 5 zile lucrătoare, la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se examinează în ședință închisă, de judecătorul special desemnat de președintele Curții Supreme de Justiție care dispune de dreptul de acces la secretul de stat perfectat în condițiile Legii nr. 245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat.

(11) Măsurile speciale de investigații menționate la alin. (1), ca excepție, pot fi efectuate fără mandat de securitate, în baza ordonanței motivate a

procurorului, atunci cînd există circumstanțe excepționale ce nu permit amînarea, iar mandatul de securitate nu poate fi obținut fără existența unui risc esențial de întîrziere care poate duce la pierderea informațiilor relevante sau pune în pericol imediat securitatea persoanelor. În acest caz, judecătorul urmează să fie informat în termen de 24 ore de la dispunerea măsurii, despre efectuarea acesteia, prezentîndu-i-se toate materialele în care este argumentată necesitatea efectuării măsurii speciale de investigații și circumstanțele care nu au permis amînarea efectuării ei. Dacă există temeiuri suficiente, judecătorul, prin încheiere motivată, confirmă legalitatea efectuării măsurii sau, după caz, declară ilegalitatea efectuării ei, dispunînd încetarea acesteia și nimicirea purtătorului material de informații și a materialelor acumulate pe parcursul efectuării măsurii speciale de investigații. Încheierea judecătorului poate fi atacată cu recurs în condițiile alin. (9). Atacarea cu recurs suspendă procedura de nimicire a purtătorului material de informații și a materialelor acumulate.

(12) Demersul de solicitare a mandatului de securitate, încheierea judecătorească cu privire la mandatul de securitate, precum și celelalte materiale din cadrul dosarului privind mandatul de securitate constituie secret de stat.

Articolul 7². Informarea persoanei despre măsurile înfăptuite în privința sa în baza mandatului de securitate

(1) După clasarea dosarului special în cadrul căruia au fost efectuate măsuri speciale de investigații autorizate în baza mandatului de securitate, Serviciul, în termen de 5 zile lucrătoare de la data clasării, va informa persoanele în privința cărora această măsură a fost înfăptuită. Materialele ce confirmă informarea persoanei se anexează la dosarul special.

(2) În fiecare caz de informare a persoanelor în privința cărora au fost înfăptuite măsuri speciale de investigații autorizată în baza mandatului de securitate, Serviciul anunță despre aceasta judecătorul care a eliberat mandatul de securitate și procurorul care a participat la autorizarea acestor măsuri.

(3) Informarea persoanei nu va fi realizată dacă există motive întemeiate de a considera că acest fapt ar putea constitui un risc sporit pentru viața sau sănătatea oamenilor, ar periclita o altă investigație desfășurată, ar dăuna securității statului sau ar aduce prejudicii scopului măsurilor realizate.

(4) Despre existența temeiurilor menționate la alin. (3), ofițerul de investigații, care a gestionează dosarul special, întocmește un raport în scris în care detaliază aceste temeiuri și îl prezintă pentru aprobare directorului Serviciului. Dacă raportul este aprobat, ofițerul de investigații informează procurorul care a

participat la autorizarea măsurilor speciale de investigații și solicită judecătorului care a eliberat mandat de securitate autorizarea neinformării persoanei. Refuzul de a autoriza neinformarea poate fi contestat de către procuror cu recurs, aplicînd corespunzător prevederile art. 7¹ alin. (10).

(5) Încheierea judecătorului privind autorizarea neinformării, precum și raportul aprobat se anexează la dosarul special.”.

Art. III. – Codul penal al Republicii Moldova, nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 134¹² se introduce un articol nou care devine articolul 134¹³ cu următorul cuprins:

„Articolul 134¹³. Organizație extremistă și materiale cu caracter extremist

(1) Organizație extremistă – asociație obștească, cult religios sau părți componente ale acestuia, mijloc de informare în masă ori o altă organizație referitor la care există o hotărîre definitivă a instanței de judecată privind încetarea sau suspendarea activității în legătură cu desfășurarea activității extremiste, emisă în condițiile Legii nr. 54 din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste și care a fost inclusă în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist.

(2) Materiale cu caracter extremist – documente ori informații pe un alt suport, inclusiv anonime, referitor la care există o hotărîre judecătorească definitivă privind declararea materialului informațional ca avînd caracter extremist, emisă în condițiile Legii nr. 54 din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste și care au fost incluse în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist.”;

2. Articolul 178 se completează cu un nou alineat (3) cu următorul cuprins:

„(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvîrșite de către persoanele fizice sau juridice, neîmputernicite cu aceasta prin lege, la solicitarea sau în interesul unei entități neconstituționale sau a unei organizații extremiste, în unul din următoarele scopuri:

- a) periclitării grave a securității Republicii Moldova;
- b) schimbării orînduirii constituționale a Republicii Moldova;
- c) încălcării integrității și inviolabilității teritoriale a Republicii Moldova;

d) perturbării activității legale a persoanei cu funcție de demnitate publică.

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 4 ani.”.

3. După articolul 337 se introduce un articol nou care devine articolul 337¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 337¹. Periclitarea gravă a securității Republicii Moldova

(1) Periclitarea gravă a securității Republicii Moldova, adică fapta săvârșită intenționat de un cetățean al Republicii Moldova, un cetățean străin sau apatrid, în dauna suveranității, independenței, inviolabilității teritoriale, a securității de stat sau a capacității de apărare a Republicii Moldova, manifestată prin una din următoarele acțiuni:

a) transmiterea, sustragerea sau culegerea în scopul transmiterii reprezentanților unei entități neconstituționale, unei organizații ale acesteia sau agenturii lor, a informațiilor ce constituie secret de stat;

b) transmiterea, sustragerea sau culegerea, din însărcinarea serviciului de spionaj al entității neconstituționale, a altor informații pentru a fi folosite în dauna intereselor Republicii Moldova;

c) acordarea de ajutor unei entități neconstituționale la înfăptuirea activității dușmănoase împotriva Republicii Moldova,

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(2) Este liberată de răspundere penală persoana, racolată de serviciul de spionaj al entității neconstituționale pentru înfăptuirea unei fapte menționate la alineatul (1), dacă ea nu a săvârșit nici un fel de acțiuni pentru realizarea însărcinării criminale primite și a declarat de bună voie autorităților despre legătura sa cu serviciul de spionaj al entității neconstituționale.”;

4. După articolul 340 se introduce un articol nou care devine articolul 340¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 340¹. Acțiuni ilegale care atentează la integritatea și inviolabilitatea teritorială a Republicii Moldova

(1) Acțiunile îndreptate spre schimbarea regimului constituțional, subminarea, suprimarea sau lichidarea suveranității, independenței sau integrității teritoriale a Republicii Moldova,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale și/sau cu închisoare de pînă la 6 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

- a) săvârșite de două sau mai multe persoane;
 - b) săvârșite de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină și funcționarul internațional;
 - c) însoțite de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății;
 - d) însoțite de aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate;
 - e) însoțite de nimicirea bunurilor;
- se pedepsește sau cu închisoare de la 3 la 8 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2):

- a) săvârșite de un grup criminal organizat, organizație criminală sau organizație extremistă;
 - b) soldate cu daune în proporții mari;
 - c) însoțite de aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate;
 - d) săvârșite cu aplicarea armei,
 - e) săvârșite la solicitarea unui stat străin, a unei entități neconstituționale sau a reprezentanților lor,
- se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 15 ani.
- (4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), (2) sau (3) care au provocat decesul unei sau mai multor persoane,
- se pedepsesc cu închisoare de la 15 la 20 de ani.”

5. Articolul 341 va avea următorul cuprins:

„Articolul 341. Chemările care atentează la orînduirea constituțională a Republicii Moldova

(1) Chemările publice îndreptate spre:

- a) răsturnarea sau schimbarea prin violență sau acțiuni ilegale a orînduirii constituționale;
 - b) violarea integrității teritoriale a Republicii Moldova, și/sau difuzarea prin diferite forme, în scopurile prevăzute la lit. a) sau b) de materiale cu asemenea chemări,
- se pedepsesc cu închisoare de la 1 pînă la 3 ani;
- (2) Aceleași acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane,
- se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 4 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite din însărcinarea unei organizații străine, entități neconstituționale sau a reprezentanților ei, se pedepesc cu închisoare de la 3 la 7 ani.”;

6. După articolul 346 se introduc articolele 346¹ – 346³ cu următorul cuprins:

„Articolul 346¹. Crearea, conducerea sau organizarea activității unei organizații extremiste sau participarea la ea

(1) Aderarea în calitate de membru la o organizație extremistă sau contribuirea în orice mod la desfășurarea activității unei astfel de organizații,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen până la 2 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Crearea cu bună-știință a unei organizații în scopul desfășurării activității extremiste, conducerea sau organizarea activității unei organizații extremiste,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 600 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 7000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

Articolul 346². Răspîndirea, utilizarea materialelor cu caracter extremist

(1) Introducerea pe teritoriul Republicii Moldova în scopul răspîndirii, difuzarea, oferirea spre vânzare, vânzarea, răspîndirea în orice alt mod a materialelor cu caracter extremist, precum și confecționarea sau deținerea, în vederea răspîndirii unor astfel de materiale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 6 luni, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Utilizarea în public a materialelor cu caracter extremist cu scopul de a îndemna la desfășurarea activității extremiste,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu

închisoare de pînă la 1 an, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de 7000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută la alin. (1) sau (2), dacă este săvârșită în scop educativ, științific, artistic, de colecționare sau pentru a oferi informație privind evenimentele istorice sau actuale.

Articolul 346³. Propagarea ideologiei naziste, rasiste ori xenofobe, răspîndirea simbolurilor acesteia

(1) Introducerea pe teritoriul Republicii Moldova în scopul răspîndirii, oferirea spre vînzare, vînzarea, răspîndirea în orice alt mod a atributelor sau a simbolicii naziste, rasiste ori xenofobe, a unor atribute sau simbolici asemănătoare, pînă la confundare, cu atributele sau simbolica nazistă, rasistă sau xenofobă, precum și confecționarea sau deținerea, în vederea răspîndirii unor astfel de atribute sau simbolici,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 6 luni, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Propagarea ideologiei naziste, rasiste ori xenofobe, săvârșită prin orice mijloace,

se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 250 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 3000 la 7000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

(3) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută la alin. (1), dacă este săvârșită în scop educativ, științific, artistic, de colecționare sau pentru a oferi informație privind evenimentele istorice sau actuale.”.

Art. IV. – Legea nr. 54 din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste (Monitorul Oficial, 2003, nr. 56-58, art. 245), se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „asociație obștească sau religioasă”, la cazul gramatical corespunzător, se substituie prin sintagma „asociație obștească, cult religios sau părți componente ale acestuia”, la cazul gramatical corespunzător.

2. La articolul 1:

litera a):

în partea introductivă, după cuvintele „sau a unei alte organizații” se completează cu cuvintele „înregistrate sau neînregistrate (în continuare - organizație) ”;

la final se completează cu trei linii noi cu următorul cuprins:

„- profanarea simbolurilor național-statale (drapel, stemă, imn) ale Republicii Moldova sau ale altui stat arborate, utilizate sau intonate public, orientată spre schimbarea, prin violență, a bazelor regimului constituțional și violarea integrității Republicii Moldova, de uzurparea puterii de stat ori a calităților oficiale sau de umilirea demnității naționale;

- propagarea ideologiei naziste, rasiste sau xenofobe;

- încălcarea, cu aplicarea violenței, a drepturilor, libertăților sau intereselor legale ale persoanei pe criteriu de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu.”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) introducerea pe teritoriul Republicii Moldova în scopul răspîndirii, oferirea spre vînzare, vînzarea, răspîndirea în orice alt mod, confecționarea în scopul răspîndirii, propagarea sau demonstrarea în public a:

- atributelor sau a simbolicii naziste, a unor atribute sau simbolici asemănătoare, pînă la confundare, cu atributele sau simbolica nazistă;

- altor atribute sau a simbolicii, care au semnificație rasistă ori xenofobă;”;

noțiunea „organizație extremistă” va avea următorul cuprins:

„organizație extremistă - asociație obștească, cult religios sau părți componente ale acestuia, mijloc de informare în masă ori o altă organizație, înregistrată sau neînregistrată, referitor la care, există o hotărîre definitivă privind încetarea sau suspendarea activității în legătură cu desfășurarea activității extremiste, emisă în temeiurile prevăzute de prezenta lege;”.

3. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Articolul 4. Subiectele contracării activității extremiste

(1) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova este organul de stat specializat care, prin acțiuni informative, contrainformative și de combatere a criminalității, are scopul de prevenire, depistare și curmare a activității extremiste.

(2) Procuratura Generală desfășoară activitatea de contracarare a activității extremiste prin conducerea și exercitarea urmăririi penale.

(3) Autoritățile publice centrale și locale participă la contracararea activității extremiste în limitele competenței lor.

(4) Serviciul de Informații și Securitate poate să antreneze, de comun acord cu Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul Vamal, forțele și mijloacele acestora la acțiuni de contracarare a activității extremiste.”.

4. Articolul 6:

la alineatul (3), cuvintele „Serviciul de Stat pentru Problemele Cultelor” se substituie prin cuvintele „Serviciul de Informații și Securitate”;

la alineatul (5), cuvintele „Serviciului de Stat pentru Problemele Cultelor” se substituie prin cuvintele „Serviciului de Informații și Securitate”, iar la final se completează cu cuvintele „în legătură cu desfășurarea activității extremiste”;

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Asociațiile obștești, cultele religioase sau părțile componente ale acestora ori alte organizații, în temeiul hotărârii definitive a instanței de judecată privind încetarea sau suspendarea activității în legătură cu desfășurarea activității extremiste, se includ în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist.”.

5. La articolul 7:

alineatele (2) și (4), după cuvintele „organul de stat abilitat care a înregistrat acest mijloc de informare în masă” se completează cu sintagma „, Serviciul de Informații și Securitate”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Mijlocul de informare în masă, în temeiul hotărârii definitive a instanței de judecată privind încetarea sau suspendarea activității în legătură cu desfășurarea activității extremiste, se include în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist.”

6. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„Articolul 8. Inadmisibilitatea utilizării rețelelor de comunicații electronice pentru desfășurarea activității extremiste

(1) Se interzice utilizarea rețelelor de comunicații electronice și sistemelor informaționale pentru desfășurarea activității extremiste.

(2) În cazul în care rețelele de comunicații electronice sau sistemele informaționale sunt utilizate pentru desfășurarea activității extremiste, se aplică măsurile prevăzute de prezenta lege, ținându-se cont de particularitățile relațiilor în domeniul comunicațiilor electronice, reglementate de legislația în domeniu.

(3) În cazul în care într-un sistem informațional (pe o pagină web, portal, forum, într-o rețea de socializare, blog, etc.) este plasat un material de denotă caracter extremist, Serviciul de Informații și Securitate dispune prin ordin, furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice, blocarea provizorie, pe teritoriul Republicii Moldova a accesului la acest material.

(4) Blocarea provizorie a accesului la materialul prevăzut la alin. (3) al prezentului articol se dispune pe un termen de până la 60 de zile. Serviciul de Informații și Securitate, neîntârziat după emiterea ordinului privind blocarea provizorie a accesului la materialul ce denotă caracter extremist, dar nu mai târziu de expirarea termenului indicat în prezentul alineat, este obligat să sesizeze instanța de judecată pentru constatarea caracterului extremist al materialului, în vederea întreprinderii, după caz, a unor acțiuni stabilite de prezenta lege.

(5) Ordinul Serviciului de Informații și Securitate privind blocarea provizorie a accesului la materialul ce denotă caracter extremist se plasează imediat pe pagina web oficială a Serviciului, somînd, concomitent în formă scrisă, furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice în vederea executării acestuia.

(6) Furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice sunt obligați imediat, dar nu mai târziu de 4 ore de la recepționarea somației, să blocheze accesul la materialul indicat în ordin

(7) În cazul în care într-un sistem informațional sunt plasate două sau mai multe materiale cu caracter extremist, în temeiul cererii Serviciului de Informații și Securitate ori a procurorului General sau procurorilor subordonați acestuia, instanța de judecată pronunță hotărîrea privind blocarea, definitiv sau pentru o perioadă de până la un an, a accesului, pe teritoriul Republicii Moldova, la sistemul informațional respectiv sau la anumite componente ale acestuia.

(8) Serviciul de Informații și Securitate solicită furnizorului de rețele și/sau servicii de comunicații electronice, în baza hotărîrii definitive a instanței de judecată, emisă în condițiile alin. (7), să blocheze accesul, pe teritoriul republicii

Moldova la sistemul informațional respectiv. Furnizorul rețelei de comunicații și/sau servicii de comunicații electronice are obligația de a se conforma solicitării Serviciului de Informații și Securitate în termen de 24 de ore de la recepționarea acestuia.

(9) Procedura tehnică de blocare a accesului la materialul cu caracter extremist sau la un sistem informațional, dispusă în conformitate cu prevederile prezentului articol, este reglementată prin regulament aprobat în comun de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor Electronice și Serviciul de Informații și Securitate.”

7. Articolul 9 alineatul (2) se completează cu textul „sau Serviciului de Informații și Securitate”.

8. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

„Articolul 10. Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist

(1) Serviciul de Informații și Securitate ține Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist.

(2) Copia de pe hotărîrea instanței de judecată rămasă definitivă privind încetarea sau suspendarea activității organizației sau privind declararea materialului informațional ca avînd caracter extremist se expediază, de către instanța de judecată, Serviciului de Informații și Securitate care, prin ordin, include organizația sau materialul indicat în hotărîrea instanței de judecată în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist.

(3) Ordinul privind includerea organizației extremiste sau a materialului cu caracter extremist în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Serviciului de Informații și Securitate.

(4) Răspîndirea, în orice mod, pe teritoriul Republicii Moldova a materialelor cu caracter extremist incluse în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist, se interzice.

(5) Activitatea și participarea, în orice formă, la activitatea organizațiilor extremiste incluse în Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist este interzisă.

(6) Persoanele vinovate în constituirea cu bună-știință a unei organizații în vederea desfășurării activității extremiste, aderarea sau participarea în calitate de membru în organizațiile extremiste, difuzarea, precum și confecționarea sau

deținerea ilegală, în scopul difuzării ulterioare, a materialelor cu caracter extremist sînt trase la răspundere penală.”.

9. Articolul 12:

la alineatul (1), cuvîntul „administrativă” se substituie prin cuvîntul „contravențională”;

la alineatul (3), cuvintele „o infracțiune cu caracter extremist” se substituie prin cuvintele „o infracțiune ce vizează activitatea extremistă”.

10. La articolul 13 alineatul (1), sintagma „Legii nr.560-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor” se substituie prin sintagma „Legii nr. 26 din 22 februarie 2008 privind întrunirile”.

Articolul V. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.263-269, art.855), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 132⁸ alineatul (2), sintagma „art.337-340,” se substituie cu sintagma „art.337-340¹,” după cifrele „342–344,” se completează cu sintagma „art. 346¹ alin. (2), art. 346³ alin. (2)”.

2. La articolul 134² alineatul (2), după textul ”279¹.” se introduce textul „282”, după textul „art.283” se completează cu cifrele „ , 285”, iar sintagma „art. 343” se substituie prin sintagma „art. 337 – 346⁴.”

Articolul VI. – Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 113-118, art. 373), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 18:

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Serviciul de Informații și Securitate, în cazul colectării de informații despre posibile evenimente și/sau acțiuni ce ar putea pune în pericol securitatea statului, poate efectua măsurile prevăzute la alin. (1) în afara procesului penal, în condițiile Legii nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și ale prezentei legi.”

alineatul (5) se expune în următoarea redacție:

„(5) În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, în condițiile legii, se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, inclusiv, de mijloace tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației.”;

se completează cu trei alineate noi, (5¹) – (5³), cu următorul cuprins:

„(5¹) Clasificatorul mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației în procesul desfășurării activității speciale de investigații, precum și regulamentul cu privire la importul, exportul, proiectarea, producerea și comercializarea unor astfel de mijloace se aprobă de Guvern.

(5²) Activitatea privind importul, exportul, proiectarea, producerea și comercializarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației se desfășurează doar cu avizul și pentru organele abilitate să exercite activitatea specială de investigații, activitatea informativă sau contrainformativă.

(5³) Se interzice utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației de către persoanele fizice sau juridice neîmputernicite cu aceasta prin lege.”.

2. Articolul 20:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), măsurile speciale de investigații specificate la art. 18 alin. (1) pct. 1), în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (3¹), se autorizează în condițiile Legii nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.”;

3. Articolul 22:

alin. (6) se completează în final cu sintagma „cu excepția cazurilor când informarea persoanei ar dăuna securității statului.”

alin. (7) se completează în final cu sintagma „cu excepția informațiilor ce sînt atribuite la secret de stat”

4. Articolul 29 se completează cu cuvintele „cu sau fără folosirea mijloacelor tehnice, altele decît cele speciale destinate obținerii ascunse a informației”.

Art. VII. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la publicare, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) Ministerul Justiției, în termen de pînă la o lună din data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura transmiterea către Serviciul de Informații și Securitate a Registrului materialelor cu caracter extremist.

(4) În termen de pînă la o lună din data publicării prezentei legi:

a) Președinții Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție vor desemna, cîte un judecător special abilitat cu drept de a emite mandate de securitate și de a examina recursuri în acest sens și cîte un judecător supleant, care-l va înlocui pe primul pe perioada absenței acestuia (concediu de odihnă, concediu de boală, deplasare de serviciu, etc.) și vor iniția procedura de perfectare a dreptului de acces la secret de stat al acestora.

b) Procurorul General va desemna un procuror special din cadrul Procuraturii Generale și un procuror supleant, care-l va înlocui pe primul pe perioada absenței acestuia (concediu de odihnă, concediu de boală, deplasare de serviciu, etc.), care dețin dreptul de acces la secretul de stat, abilitat cu dreptul de a înainta demers în instanță sau de a emite ordonanța de autorizare a măsurilor speciale de investigații, inclusiv în circumstanțe excepționale, care nu admit amînare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea cu privire la asociațiile obștești, Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Legea privind contracararea activității extremiste, ș.a.)

I. Necesitatea și scopul proiectului

Prezentul proiect de lege are ca scop remedierea omisiunilor și inadvertențelor de ordin legislativ identificate, atât în procesul implementării Legii penale în vederea asigurării respectării legislației care reglementează și garantează integritatea teritorială a Republicii Moldova, cât și în procesul de implementare a Legii nr. 54-XV din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste.

Astfel, analiza practicii de implementare a cadrului legislativ indicat supra a demonstrat că există o serie de probleme privind aplicarea reglementărilor legislative pe segmentul asigurare a securității statului, precum și contracarare a activității extremiste. De asemenea, evaluarea procesului de aplicare a legislației în domeniile vizate a scos în evidență lipsa normelor penale care ar incrimina fapte prin care se atentează la valorile consacrate în Constituția Republicii Moldova (art. 1 alin. (1) – „*Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil*”; art. 3 alin. (1) – „*Teritoriul Republicii Moldova este inalienabil*”; art. 32 alin. (3) – „*Sînt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.*”), precum și insuficiența competențelor legale pentru unele organe de drept în vederea contracarării fenomenelor respective. Totodată, trebuie de menționat că termenul „violarea integrității Republicii Moldova” dat de Legea nr. 54-XV din 21 februarie 2003 este apreciat ca fiind o activitate extremistă.

Proiectul respectiv a fost elaborat, de asemenea, în scopul executării Planului de acțiuni în vederea minimalizării impactului negativ asupra Republicii Moldova, urmare a evoluției acțiunilor de separatism regional manifestate în ultimul timp.

Mai mult ca atât, legea nr.112-XVI din 22 mai 2008 privind aprobarea Concepției securității naționale al Republicii Moldova de asemenea vine să constate, la rîndul său, asupra unelor situații problematice cu care se confruntă actualmente statul nostru. Astfel, la pct. 1.3.1. se menționează că: „*Existența regimului separatist amplifică discrepanța din cadrul juridic unic al Republicii Moldova, condiționînd imposibilitatea acordării de asistență juridică cetățenilor*

Republicii Moldova din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), periclitînd totodată cooperarea internațională judiciară în acest segment”, și la pct.1.3.2, se prevede că: „Republica Moldova, fiind un stat polietnic și multinațional, amenințarea apariției elementelor de șovinism, de naționalism și de separatism este persistentă”.

Totodată, necesitatea adoptării cît mai urgente al modificărilor propuse în proiect reiese și din notele informative prezentate de către Serviciul de Informații și Securitate, cu privire la activitatea unor mișcări cu caracter neo-fascist care constituie o amenințare reală asupra independenței și suveranității statului Republica Moldova. Potrivit SIS, actualmente, prin aplicarea cadrului normativ existent, apariția și activitatea unor asemenea organizații nu poate și sancționată corespunzător.

În acest sens, prezentul proiect de lege vine să propună un mecanism legal prin care astfel de organizații (*asociații de sorginte fascistă, nazistă*) vor fi interzise, iar fondatorii și membrii acestora sancționați.

II. Standarde internaționale și experiența altor state

Referitor la prevederile proiectului prin care se propune incriminarea faptelor care atentează la integritatea și unitatea statului, respectiv care presupun separatism teritorial, menționăm că astfel de norme pot fi regăsite în legislația penală a majorității statelor, unele dintre acestea fiind:

1. Spania:

„Titlul XXI. Delicte împotriva Constituției” (Cod penal):

Articolul 472: Sunt acuzați de delictul de rebeliune persoanele care se ridică cu violență și în mod public pentru oricare din următoarele scopuri:

5° Declararea independenței a unei părți a teritoriului național;”.

2. România:

„Art. 394 din Codul penal. Trădarea

Fapta cetățeanului român de a intra în legătură cu o putere sau cu o organizație străină ori cu agenți ai acestora, în scopul de a suprima sau știrbi unitatea și indivizibilitatea, suveranitatea sau independența statului, prin:

a) provocare de război contra țării sau de înlesnire a ocupației militare străine;

b) subminare economică, politică sau a capacității de apărare a statului;

c) aservire față de o putere sau organizație străină;

d) ajutarea unei puteri sau organizații străine pentru desfășurarea unei activități ostile împotriva securității naționale,
se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”;

3. Republica Federală Germania:

„Art. 82. Trădarea, orientată împotriva teritoriului federal

(1) Cel care, utilizând violența sau amenințând cu utilizarea acesteia, întreprinde acțiuni orientate spre:

2) schimbarea teritoriului stabilit de Constituție și ordinea constituțională se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 10 ani.”;

4. Federația Rusă. Duma Federației Ruse a adoptat la 28.12.2013, cu intrare în vigoare de la 09.05.2014, proiectul de lege privind completarea Codului penal al Federației Ruse prin care au devenit condamnabile apelurile publice la acțiuni îndreptate spre încălcarea integrității teritoriale a Federației Ruse:

„ Art. 280¹ din Codul Penal al Federației Ruse. Apelurile publice la acțiuni îndreptate spre încălcarea integrității teritoriale a Federației Ruse

(1) Apelurile publice la acțiuni îndreptate spre încălcarea integrității teritoriale a Federației Ruse

se pedepsesc cu o amendă de până la trei sute de mii de ruble sau cu o amendă în suma salariului, sau a altor venituri a condamnatului, pentru o perioadă de până la doi ani sau cu lucrări neremunerate în folosul comunității pentru un termen de până la 300 ore, sau închisoare de până la trei ani.

(2) Aceleași fapte comise cu utilizarea surselor mass-media, inclusiv prin rețele de telecomunicații (și rețeaua "Internet")

se pedepsește cu lucrări neremunerate în folosul comunității pe un termen de până la 480 ore sau cu închisoare de până la cinci ani.”

5. Ucraina

„ Art. 110 din Codul Penal al Ucrainei. Atentate la integritatea teritorială a Ucrainei

(1) Acțiunile deliberate comise în scopul de a schimba limitele teritoriului sau frontierei de stat a Ucrainei cu încălcarea procedurii stabilite de Constituția Ucrainei și apelurile publice la atare acțiuni sau distribuirea de materiale care instigă la astfel de acțiuni

se pedepsește cu închisoare pe un termen de la trei la cinci ani.

(2) Aceleași acțiuni, comise de către o persoană care este un reprezentant al puterii sau în mod repetat sau prin conspirație, sau combinate cu incitare la ură etnică sau religioasă

se pedepsește cu închisoare pe un termen de cinci la zece ani.

(3) Acțiunile prevăzute în primul sau al doilea aliniat al acestui articol, care a dus la moartea unei sau mai multor persoane sau la alte consecințe grave,

se pedepsește cu închisoare pe un termen de la zece la cincisprezece ani sau închisoare pe viață.”

Astfel, cadrul legislativ al statelor UE demonstrează cu elocvență că unitatea teritorială a statului este un principiu fundamental al existenței unei națiuni și constituie o preocupare primordială a statelor.

De asemenea, experiența UE și, în mod special, a României demonstrează că, întru prevenirea și combaterea „*incitării la ură națională, rasială sau religioasă, la discriminare și la săvârșirea de infracțiuni contra păcii și omenirii*”, au fost aprobate acte normative care au prevăzut sancțiuni penale și contravenționale pentru următoarele fapte:

1. „constituirea unei organizații cu caracter fascist, rasist sau xenofob” sau „răspândirea, vânzarea sau confecționarea de simboluri fasciste, rasiste ori xenofobe etc.” - art. 3, 4, 5 și 8 din Ordonanța de urgență nr. 31 din 13.03.2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii;

2. „inițierea, organizarea, săvârșirea sau sprijinirea în orice mod a acțiunilor totalitariste sau extremiste de sorginte comunistă, fascistă, legionară sau de orice altă natură, rasiste, antisemite, revizioniste, separatiste care pot pune în pericol sub orice formă unitatea și integritatea teritorială a României, precum și incitarea la fapte ce pot periclita ordinea statului de drept” - art. 3 din Legea nr. 51 din 1991 privind siguranța națională a României.

Mai mult ca atât, menționăm că standardele internaționale de asemenea impun noi cerințe în vederea adoptării măsurilor legislative, precum și a altor măsuri, considerate a fi necesare, pentru a incrimina ca infracțiuni, potrivit dreptului său intern, atunci când sunt comise cu intenție și fără drept, următoarele fapte:

„*distribuirea sau alte forme de punere la dispoziția publicului, prin intermediul unui sistem informatic, a materialelor rasiste și xenofobe*” - art. 3 din Protocolul adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea

informatică, referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă săvârșite prin intermediul sistemelor informatice.

Abordînd proiectul legii din perspectiva compatibilității cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950, menționăm că restricțiile propuse în proiectul de lege sunt conforme exigenței *„măsurilor necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor”*, prescrise la alin. (2) art. 10 și alin. (2) art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

III. Principalele prevederi ale proiectului

Completările propuse la Legea nr. 837 din 17.05.1996 cu privire la asociațiile obștești au scopul de a restricționa înregistrarea unor „asociații obștești care au drept scop desfășurarea activității extremiste”, astfel, punînd în pericol sub orice formă unitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova (art. 4 alin. (2) din lege).

Completările propuse la art. 36, sînt conexe modificărilor la Legea nr. 54, scopul acestora fiind stabilirea temeiului *„desfășurarea activități extremiste”* pentru dizolvarea asociației obștești prin decizia instanței judecătorești.

Modificările de la *Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova* și la *Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații*.

Amendamentele la aceste legi vin să creeze condițiile necesare Serviciului de Informații și Securitate pentru a-și putea realiza obiectivele trasate în fața acestuia, reieșind din domeniile sale de competență în combaterea și prevenirea activității extremiste, per ansamblu.

Noua lege-cadru care reglementează activitatea specială de investigații (*Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații*) - a instituit un mecanism unic de desfășurare a măsurilor speciale de investigații, atît pentru organele de menținere a ordinii publice, cît și pentru organele securității statului. Spre regret, acest mecanism unic nu ține cont de particularitățile activității desfășurate în scopul asigurării securității statului, fapt care a dus la imposibilitatea pentru Serviciul de Informații și Securitate de a-și îndeplini pe deplin atribuțiile stabilite prin lege, aceasta în final ducînd la anihilarea mecanismelor, și procedeele de asigurare a securității statului și societății.

Actualmente, cele mai eficiente măsuri speciale de investigații pot fi desfășurate doar în cadrul unui dosar penal, și doar atunci când a fost deja săvârșită infracțiunea. Însă, scopul activității SIS este în primul rând prevenirea faptelor ce pot prejudicia securitatea statului, anticiparea și contracararea acestora prin măsuri non-penale. Mai mult ca atât, SIS nu dispune de organ de urmărire penală și nu are competența de a iniția dosare penale.

În acest sens, reieșind din specificul activității Serviciului de Informații și Securitate și scopul acestei instituții – asigurarea securității statului, se conturează necesitatea stringentă de a acorda posibilitate Serviciului de a efectua întreg spectrul de măsuri speciale de investigații în afara unui proces penal. Totuși, având în vedere și gradul considerabil de ingerință în domeniul drepturilor fundamentale ale omului, caracteristic unora dintre aceste măsuri, se impune utilitatea instituirii unei proceduri foarte exacte de autorizare a lor, pentru a se crea suficiente garanții ca să nu se admită abuz sau lezarea drepturilor fundamentale.

Astfel, autorii proiectului în cauză consideră că soluția optimă pentru rezolvarea deficiențelor constatate mai sus este **instituirea mandatului de securitate** – care reprezintă un nou institut de drept pentru sistemul juridic național. Mandatul de securitate este actul prin care se autorizează efectuarea măsurilor speciale de investigații în cazul existenței unor informații ce vizează planificarea sau săvârșirea unor fapte ce prezintă pericol deosebit pentru securitate statului și periclitizează securitatea publică (de exemplu – spionajul, trădarea de Patrie, acțiunile care au ca scop răsturnarea prin violență a autorităților publice legal alese, actele teroriste, etc.), lista acestor fapte fiind expres stipulată prin lege la art. 7 lit. a) și d) din Lege nr. 753/1999 și art. 4 alin. (2) din Legea securității statului nr. 618 din 31 octombrie 1995.

Legea nr. 59 din 29 martie 2012 a statuat că monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară poate avea loc doar în cadrul unui proces penal și doar cu autorizarea judecătorului de instrucție. Această obligație vine în contradicție directă cu principiul de ne-ingerinței în viața privată a persoanei, iar situația existentă de pînă la adoptarea Legii în cauză nu a ridicat niciodată careva probleme privind respectarea drepturilor omului. Totodată, normele vizate vin în colizie cu prevederile art. 22 alin. (5) lit. h) din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995, care obligă instituțiile financiare să prezente orice informație către SIS, *în contextul* asigurării securității statului, la solicitarea acestuia, fără careva proceduri birocratice.

Ținînd cont de faptul că informațiile financiare au o importanță primordială la examinarea pericolelor la adresa securității financiare și economice a statului,

precum și în contextul contracarării finanțării terorismului și altor activități extremiste, avînd în vedere că accesul la informațiile financiare nu prezintă o intruziune excesivă în viața privată a persoanei, iar în cazul controlului tranzacțiilor efectuate de către o persoană juridică nici nu poate fi vorba de viață privată, considerăm oportună reglementarea accesului SIS la informațiile financiare exclusiv prin prisma Legii nr. 550 din 21 iulie 1995.

De asemenea, Legea nr. 59 din 29 martie 2012 care a abrogat Legea nr. 45 din 12 aprilie 1994 privind activitatea operativă de investigații, a omis să reglementeze așa relații importante cum este regimul juridic al mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informație, anterior reglementate de normele art. 6 alin. (4¹) – (4³) din Legea nr. 45 din 12 aprilie 1994. Existența unor astfel de norme este imperios necesară, iar excluderea lor a creat un vid legislativ soldat cu diminuarea controlului statului asupra mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației. Lipsa unor reglementări, ce interzic deținerea mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației de către alte persoane decît autoritățile statului abilitate cu dreptul de a efectua măsuri speciale de investigații, aduc grave atingeri dreptului la viață privată a persoanei și, concomitent, fac inaplicabile normele art. 261 și 262 din Codul contravențional și art. 3011 din Codul penal. În scopul remedierii acestui vid legislativ, propunem expunerea art. 18 alin. (5) din Legea nr. 59/2012 într-o nouă redacție și completarea acestui articol cu alineate noi, (3¹), (5¹) – (5³).

În conformitate cu normele actuale ale art. 22 alin. (6) și (7) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, există obligația absolută de a informa persoana despre toate măsurile speciale de investigații îndeplinite în privința acesteia. În cazul desfășurării măsurilor speciale de investigații, în scopul asigurării securității statului, înștiințarea persoanei despre faptul că a fost obiectul unei investigații poate afecta securitatea statului sau periclita desfășurarea unei alte investigații. În aceste cazuri, am propus instituirea unei excepții de la regula generală.

Completarea art. 29 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 are menirea de a concretiza mecanismul de desfășurare a urmăririi vizuale. Conform redacției actuale a normei date, urmărirea vizuală se efectuează fără folosirea mijloacelor tehnice de fixare a celor relevate, fapt care face inutilă o astfel de măsură specială. Completarea propusă va permite folosirea mijloacelor tehnice audio, video la fixarea acțiunilor persoanelor ce se află sub urmărire vizuală și va permite documentarea detaliată și eficientă a măsurilor respective.

Menționăm de asemenea, că modificările propuse la Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii

Moldova și la Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații au fost supuse anterior expertizei Comisiei de la Veneția și a Directoratului pentru drepturile omului (DHR) al Directoratului general pentru drepturile omului și statul de drept (DGI) al Consiliului Europei nr. 756 din 7 martie 2014. Astfel, versiunea finală a proiectului a fost redactat ținând cont de obiecțiile și propunerile prezentate în rezultatul acestei expertizări.

Modificările propuse la Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 sînt conexe noilor prevederi propuse la Legea nr. 54 din 21 februarie 2003 și se referă la:

a) completarea Codului penal cu noțiunile de organizație extremistă și materiale cu caracter extremist (art. 134¹³);

b) completarea Codului penal cu noi componente de infracțiune care incriminează fapte orientate spre atentarea la securitatea, integritatea și inviolabilitatea teritorială a Republicii Moldova (art. 337¹ - Periclitarea gravă a securității Republicii Moldova; art. 340¹ - Acțiuni ilegale care atentează la integritatea și inviolabilitatea teritorială a Republicii Moldova);

c) completarea Codului penal cu trei componente de infracțiuni noi orientate spre combaterea activității extremiste: „Crearea, conducerea și organizarea activității unei organizații extremiste sau participare la ea” (art. 346¹); „Difuzarea materialelor cu caracter extremist (art. 346²); „Propagarea ideologiei naziste, rasiste ori xenofobe, răspîndirea simbolurilor acesteia” (art. 346³).

Referitor la completările menționate la lit. b) de mai sus, menționăm că, în prezent, legislația națională nu conține dispoziții legale prin care s-ar incrimina acțiunile ilegale care atentează la integritatea și inviolabilitatea teritorială a Republicii Moldova, în pofida faptului că Republica Moldova mai bine de două decenii se confruntă cu această problemă în regiunea transnistreană, problemă care nu numai că nu a fost soluționată, dar s-a agravat în continuu. Această stare de lucruri generează pericolul dezmembrării teritoriale a statului, ca rezultat al unor acțiuni ilegale și nesancționate penal, acțiuni ale preținșilor reprezentanți din partea minorităților naționale în scopul formării unui stat independent, unei regiuni autonome, etc.

Astfel, amendamentele propuse fac referire la activitatea infracțională care suprimă sau știrbește existența în continuare a unității și indivizibilității statului Republica Moldova, inclusiv în cazul în care poate determina distrugerea unității teritoriale sau separarea unei părți din teritoriile constitutive ale statului.

Norma legală propusă va incrimina orice acțiuni ilicite îndreptate împotriva existenței în continuare a unității și indivizibilității statului Republica Moldova, spre subminarea securității interne sau externe a ei, spre invalidarea principiilor constituționale.

În argumentarea promptitudinii adoptării acestor amendamente pot fi aduse și deficiențele întâlnite de către procurori la identificarea și documentarea manifestărilor de separatism teritorial. Astfel, mai multe cauze penale privind acțiunile de separatism teritorial au fost pornite recent în baza unor norme penale care incriminează, de fapt, alte acțiuni (samavolnicia, abuzul în serviciu, etc.) decât cele săvârșite și care nu comportă gradul de pericol social al infracțiunii comise - contra securității statului, fiind evident existența la acest capitol a unui vid legislativ.

Modificări propuse la Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 se referă la includerea infracțiunilor propuse de proiect în lista infracțiunilor la investigarea cărora poate fi utilizată măsura specială de investigații - interceptarea și înregistrarea comunicărilor (132⁸ din cod).

Prin modificarea Legii privind contracararea activității extremiste nr. 54 din 21.02.2003 se urmărește:

- concretizarea noțiunii „activitatea extremistă” cu noi calificări/fapte care pun în pericol securitatea statului (*art. 1 din Lege*);
- stabilirea clară a competenței Serviciului de Informații Securitate și altor organe de drept în domeniul combaterii activității extremiste (*art. 4 din Lege*);
- abilitarea Serviciului de Informații și Securitate cu dreptul de a se adresa în instanța de judecată pentru a constata caracterul extremist al materialelor informative sau activităților extremiste desfășurate de diferite organizații și asociații (*art. 6, 7 și 9 din Lege*);
- Redenumirea „Registrului materialelor cu caracter extremist” în „Registrul organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist” și transmiterea acestuia din gestiunea Ministerului Justiției în cea a Serviciului de Informații și Securitate (*art. 10 din Lege*).

Adițional, trebuie menționat faptul că, în perioada 2003 - 2012, de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală nu a fost inițiată nici o procedură de recunoaștere a materialelor informative ca extremiste. Mai mult ca atât, neavând competențe directe în domeniul contracarării activității extremiste, Ministerul Justiției și organele procuraturii nu dețin instrumentarul necesar ca să identifice organizații extremiste clandestine sau neformale ce intenționează să confecționeze sau să introducă în Republica Moldova materiale informative subversive cu un

În același context, precum și reieșind din faptul că Serviciului de Informații și Securitate administrează „*Lista persoanelor și entităților implicate în activități teroriste*”, s-a considerat oportun de a transmite în competența acestuia și ținerea „Registrului organizațiilor extremiste și materialelor cu caracter extremist”, fapt care va eficientiza procesul de monitorizare a curenților radicale care prezintă amenințare pentru securitatea statului.

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocări financiare din contul mijloacelor bugetare.

Proiectul este orientat spre ameliorarea cadrului legislativ privind contracararea activității extremiste, în general, și asigurarea respectării integrității și inviolabilității teritoriale a Republicii Moldova, în special, în vederea sporirii eficienței acestuia, precum și consolidarea atribuțiilor subiecților implicați în acest domeniu.

U. Spekt
T. Deliv B. left
C. Bodrug / B. left